

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT.

Uredništvo in administracija v Ljubljani, Grodšká útro. 17/1. — Depisi se ne vračajo. — Številka pri čekovnem uradu v Ljubljani 11.953. — Številka telefona 952. — Narodna banka Slovenije št. 188, vs. pošt. leta K 95, za četrti leta K 50, mesečno K 20, za inozemstvo mesečno K 10 več. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IV.

LJUBLJANA, dne 25. avgusta 1921.

ŠTEV. 88.

Trgovci, industrijalci in obrtniki! Udeležite se Ljubljanskega Velikega Semnja od 3. do 12. septembra.

K investicijskemu programu državnih železnic.

Program del, ki jih namerava izvršiti prometno ministrstvo z izkupičkom prvega državnega posojila, obsega razširjenje glavne proge državne železnice od Zagreba do Beograda, medtem ko za razširjenje proge obstoječe državne železnice v Sloveniji ni predvidenih nikakih kreditov. Res je, da smo imeli srečo, da je tvorila sedanja Slovenija med vojno takozvano ožje vojno ozemlje in da je vojna uprava izvršila na mnogih naših kolodvorih zasilna razširjenja, vendar vsa ta dela niso bila izvedena kot permanentna. Mnogo takih naprav je postalo sedaj nepotrebno in so deloma propadle, deloma so bile demontirane in prenesene drugam.

Carinska meja pa stavi na naše prometne naprave, posebno na obmejne kolodvore in križišča popolnoma nove zahteve, katere žalibog v investicijskem programu niso vpoštovane. Te zahteve pa so na drugi strani tako nujne, da od njih brez lastne škode ne moremo odnehati. Tu pridejo v poštev Jesenice, Boh. Bistrica in Planica. Kolodvorske naprave na Jesenicah je treba absolutno razširiti, ako hočemo, da bo to nadvse važno križišče za promet na sever in zapad moglo brez zastoja prometovati. Jesenice so križišče in izhodišče za ves promet v zapadno Avstrijo, v Svičo in severno Francijo in za kopni promet iz Slovenije in Hrvaške v Nemčijo. Zato rabijo Jesenice novih

poslopj za mednarodno obratno csoobje, dalje za pisarne in lokalitete carinskega urada in carinsko pregledovalnico, ter povečanje kolodvora, da bi se mogel tu- in inozemski promet popolnoma ločiti. Kot izhodišče v Italijo in v bližnjo Avstrijo rabijo Jesenice malega kolodvora, kjer bi se dali prehodno razmestiti tovari, ki odhajajo ali prihajajo iz inozemstva. Bohinjska Bistrica in Planica rabijo potrebne stavbe za obmejno železniško in carinsko ter policijsko službo in sicer za uradne prostore, pregledovalnice, pisarne in ročna skladišča. O vseh teh neodložljivih delih ne najdemo v programu razširjevalnih del nobene notice. Zato pozivljamo merodajne činitelje, da tej zadevi še pravočasno posvetijo potrebno pažnjo in izdejskujejo pri vladi, da se ta dela še naknadno sprejmejo v program.

V drugi vrsti se je že na raznih konferencah predlagalo in zahtevalo, da se pojača proga Bubnjarci—Karlovac, da bi bila za intenzivnejši promet sposobna. To pojačanje je potrebno že iz tega ozira, ker se bo dober del izvoza na Reko pred dograditvijo kočevske zveze moral vršiti preko Karlovca in pa ker bomo imeli preko Bubnjarcjev kopno zvezo z Dalmacijo po liški železnici v Split.

Paralelno s programom investicij na državnih železnicah se bi moral rešiti tudi investicijski program privatnih železnic, predvsem južne železnice. Investicije južne železnice so potrebne na vseh obmejnih kolodvorih v St. Ilju, na Rakeku, v Meži in v Kotoribi, dalje povečanje kolodvorskega poslopja v Mariboru in preureditev postaje v Zidanem mostu. Na vseh imenovanih obmejnih postajah manjka zgradb, ki so potrebne za obmejno službo. Dosedaj je veljal izgovor, da meje še niso konečno veljavno določene, ki pa sedaj tudi odpade, ker je razmejitev že de-

finitivna. Naš promet je zaradi nezadostne opreme in pomanjkanja prostorov na obmejnih kolodvorih imel tekom zadnjega leta dovolj kalamitet. Tudi je potreba pospešiti dela za razširjenje proge Zidani most—Zagreb in čimpreje položiti tudi na tem delu drugi tir. Zato bi želeli, da se med prometnim ministrstvom in upravo južne železnice čimpreje doseže sporazum o investicijskem programu, ki je z ozirom na nove gospodarske razmere neodložljiv. Južna železnica je pri nas aktivna in bo po otvoritvi omejenega prometa z Madžarsko še bolj. Ona pod Avstrijo ni cela desetletja pred vojno izvršila nobenih pomembnejših investicij. Zato smemo z vso upravičenostjo pričakovati, da se tem investicijam ne bo več upirala in jih odlašala, kakor odlašala stavbo carinskega skladišča na Tezmem.

Po južni bi bilo potrebno tudi na dolenjskih železnicah nekaj investicij, da se proga do Kočevja in Novoga mesta opremi in preuredi v prvovrstno železnico, kar postaja z ozirom na podaljšanje zveze na Brod—Moravice odnoso za zvezo v Dalmacijo vedno bolj aktualno. Dolenjske železnice so v smert na Karlovac že sedaj izgubile značaj lokalnih železnic in s tem bo morala delniška družba prej ali slej računati in se temu prilagoditi.

Upamo, da bodo naši zastopniki v skupščini v teh vprašanjih vsi edini in soglasno zahtevali, da bo Slovenija v investicijskem programu šla paralelno z ostalimi pokrajinami in si tako ohranila v bodoče promet in trgovino, ki ji po naravni legi pripada.

Trgovci, industrijalci in obrtniki udeležite se Ljubljanskega Velikega Semnja! Preskrbite si vse otajsave za poset.

Inozemsko državno posojilo.

Narodna skupščina je v VII. redni seji, dne 4. avgusta sprejela pooblastilni zakon za najem državnega posojila v znesku 500 milijonov zlatih frankov ali drugega zlatega denarja iste vrednosti po pariteti. To posojilo ima najeti finančni minister, kakor določa čl. 1. omenjenega zakona za potrebne prometne investicije, dalje za pokritje državnih obveznosti v inozemstvu in za izplačilo državn. dolga pri Narodni banki.

Posojilo ima torej trojen značaj: predvsem je investicijsko posojilo za prometne naprave, enako kakor notranje državno posojilo 500 milijonov dinarjev, obenem pa je tudi konverzijsko in valutno posojilo, katerega namen je razdolžiti državo od visokih inozemskih dolgov in prehodnih posojil pri Narodni banki in jih konsolidirati v enoten državni dolg ter s tem zboljšati našo valutno razmerje na mednarodnem trgu.

V momentani depresiji pomeni to posojilo približno sedemkratni znesek v dinarjih in to je dalo povod, da se je o razpravah tega zakona razvila med vlado in opozicijo v skupščini živahna, toda nestvarna debata. V glavnem se je šlo za ugotovitev naših obveznosti napram inozemstvu in naš kredit, vprašanje programa investicij iz tega posojila je ostalo nepojasnjeno in tudi k zadnji točki niso bili podani statistični podatki o vzrokih progresivnega zadolževanja pri Narodni banki.

Mi se zavedamo, da je od tega zakonodajnega pooblastila pa do namena polmiliardnega posojila zelo daleč, ker so taka pooblastila bila dana finančnemu ministru že v habskem in predlanskem finančnem zakonu, pa brez uspeha, vendar nad-

Gospodarske razmere v Sloveniji sredi preteklega stoletja.

(Po zborničnih poročilih sestavlil I. Mohorič) I. doba 1850—1855.

(Nadaljevanje.)

Po dograditvi železnice do Trsta, je s špedicijo propadla tudi veletrgovina. Detaljna trgovina, ki je imela možnost nabaviti si po železnici blago direktno, je vedno bolj in bolj naraščala. S cestno špedicijo je propadla tudi cela vrsta obrtnikov, ki so bili v neposredni zvezi z njo in sicer lastnikov voz in konj, gostilničarjev, kovačev, kolarjev, jermenarjev in usnarjev. Letna izguba na zaslužku, ki je doletela te drobne stanove, se je cenila na dva milijona goldinarjev. Za veletrgovino je bila velika ovira nestalnost valute. Srebrni agio je znašal 4—5% in je tako spremenil mnogokrat cene blagu, da je za trgovsko špekulacijo manjkalo vsake zanesljive baze. Visoka obrestna mera državnih posojil je odtegnila podjetništvu in trgovini znatne svote. Država je na svoja posojila nudila 5%, medtem ko so bili v drugih državah državni pa-

pirji le 4%, in so zemljišča in posesti donasala komaj 2 do 3% obrestovanje.

Trgovstvo mesta Ljubljane je dalo že leta 1834 v svojem gremiju inicijativo, da se ustanovi v Ljubljani trgovska strokovna šola in je pozvalo gospoda Jakoba Franca Mahra, ki je imel že 10 let trgovsko šolo v Gradeu, da naj jo premesti v Ljubljano. S pomočjo tedanjega župana Ivana Nep. Hradeckega se je posrečilo, da je bila šola že 4. oktobra 1834 otvorjena. Šolo je vodil po smrti J. F. Mahra njegov sin od leta 1845 in je pripomogel zavodu do velikega ugleda. Po odloku naučnega ministrstva z dne 6. junija 1856 se je delil zavod v:

1. gremijalno trgovsko šolo in
2. privatno trgovsko učilišče in vzgojevališče.

Ravnatelj gremijalne šole je bil ljubljanski župan. Nadzorstvo je izvrševala trgovska zbornica. Namen gremijalne šole je bil poučevati učence in praktikante trgovskega stanu ob nedeljah in praznikih lepomisja, računstva, dopisovanja, nauka o pogodbah, navadnega in dvojnega knjigovodstva, trgovskega in menjicnega prava in italijansčine. Trgovski pouk je bil razdeljen na tri leta. Stroške

so krili trgovci s prostovoljnimi prispevki, dalje oprostinami, ki so znašale za praktikanta 10 fl. 50 kr. in za vajenca 5 fl. 25 kr.

Frekvenca obeh oddelkov je znašala:

Leta	Učencev		Skupaj
	gremijalne šole	trgovske šole	
1835	60	19	79
1836	61	29	90
1837	59	27	86
1838	65	28	93
1839	54	25	79
1840	38	27	65
1841	41	37	78
1842	60	32	92
1843	58	24	82
1844	59	25	84
1845	58	43	101
1846	48	36	84
1847	44	50	94
1848	57	62	119
1849	50	53	103
1850	64	64	128
1851	84	75	159
1852	91	77	168
1853	104	93	197
1854	95	116	211
1855	84	126	210
1856	85	113	198
1857	83	117	200

V privatno trgovsko učilišče in vzgojevališče se je sprejemalo le ab-

solvente dveh razredov realke ali gimnazije. Vzgojevališče je imelo tudi internat s popolno hrano in oskrbo. Razen že naštetih predmetov, ki so se poučevali na nedeljski šoli, se je na trgovskem zavodu poučevalo tudi kemijo, carino, narodno gospodarstvo, trgovsko vedo, trgovski zemljepis in nemščino. Kot postranski predmeti so se poučevali italijansčina, francoščina, angleščina in slovenščina. Penzijonat je bil urejen za 80 gojencev. Zavod je bil zelo renomiran in so ga frekventirali dijaki iz vseh sedanjih jugoslovanskih pokrajin in v veliki meri tudi Italijani, katerim se je prvi semester predavalo vse predmete italijansko, dokler se niso dovolj naučili nemščine.

Iz tega zavoda je izšlo jedro sedanjega našega praktičnega trgovstva. Matrike zavoda izkazujejo med praktikanti dijake iz Sicilije, Sardinije, Rusije, Indije, Egipta, cele Italije in Avstrije.

Po vojni leta 1859 je začel obisk posebno iz Italije padati. Leta 1858 je znašalo število dijakov na trgovskem učilišču še 118, leta 1860 samo 78 in je padlo leta 1861 na 59 gojencev.

(Dalje prihodnje.)

vse spoštujemo statistično argumentacijo, ki je nad vsak dvom vzvišena in zanesljivejša kot efektne trditve ali zagotovila ministrov. Tudi nismo prezrli, da bo pogodba o posojilu po čl. 3. omenjenega zakona polnoveljavna šele, ko jo odobri narodna skupščina in zato nam bo še dana prilika, da se o porabi in porazdelitvi tega posojila, podrobneje razgovorimo.

Za sedaj je predvsem važen čl. 2 zakona, ki določa jamstvo za posojilo, in sicer sme finančni minister zastaviti za podlago posojila vrednost investicij, ki jih bo s tem denarjem izvršil, ali pa presežek zastavljenih monopolnih dohodkov ali nezastavljene monopolne dohodke. Po tem besedilu je možno alternativno jamstvo nezastavljenih monopolov ali pa hipoteka na javne zgradbe. Vnaprej moramo odločno zavrniti, da bi se moralo in smelo za investicijsko posojilo v Jugoslaviji zastaviti inozemskim kapitalističnim družbam državne monopolne. Dasi zakon ne navaja, katere investicije se namerava izvršiti s tem posojilom, je nedvomno tu mišljena v prvi vrsti zveza Beograd—morje, ki je osnovni problem naše prometne politike in katero se že nad 2 leti nanovo študira. Izmed različnih variant ima največ izgleda ona, ki gre preko Mačve na Zvornik v Drinski dolini, odtod preko bogatih rudniških polj na Sarajevo ter Mostar in k izviru Neretve. Ta zveza je najkrajša in ima ob celi trasi veliko gospodarsko bodočnost in bi bila 496 km dolga, torej nekoliko manj kot Dunaj—Trst. Posojilo najeto v ta namen v inozemstvu, bi bilo v veliki meri izčrpano v dobavi materiala za zgradbo te zveze in le manjši del v gotovem denarju.

Za valutni del posojila ni družega izhoda kot zastavitev državnih monopolov; toda oblika ne sme biti več taka kot jo je diktiral svoječasno mali Srbiji francoski kapital, da je bila odvisna pri vseh dobavah od soglasja kozorcija, ki ji ovira vsako svobodno kretanje.

Teren za zunanje posojilo se še prav nič ne pripravlja. Naši konzularni in zastopstva bi morali publicistično delovati in vlada sama bi morala skrbeti za zadostno in pravilno informacijo inozemstva o naši gospodarski in finančni statistiki. Le ti podatki in številke so zmožne vzbuditi zaupanje inozemstva v nas in s tem stvoriti predpogoj za uspešna kreditna pogajanja. Notorično dejstvo je, da inozemstvo o naših gospodarskih razmerah nima prave slike, ker direktnih informacij sploh ne dobi, ali če jih dobi, prihajajo v svet iz Budimpešte in z Dunaja ter nas kot nekdanje Balkance postavljajo v skrajno čudno luč, zato je bil tudi uspeh pogajanj dosedaj negativen. Državni interes zahteva, da sedaj informativni publicistiki za inozemstvo posveti vso pažnjo. Velevažno je za zunanje posojilo to, da je notranje posojilo zasigurano, kar je najboljši dokaz konsolidiranja naših gospodarskih razmer, kar bo tudi za inozemstvo odločilnega pomena.

Investicijski program zaboljšanje našega prometa.

(Konec.)

Unska železnica preko Bihača bo odprla ogromnim zakladom bosanskih gozdov pot na morje, obenem pa vzpostavila iz Siska preko Sunje in Novega direktno zvezo z morjem. S to zvezo dobi Zagreb in Sisek izhodišče v Sibenik in Split in bo lahko dirigiral tovor, ki je namenjen za južni del jadranskega morja na Split. Ta proga bo znatno razbremenila neekonomično zidano reško železnico in tudi baroško pristanišče in bo za razvoj Splita, Sibenika in cele gornje Dalmacije odločilnega pomena. Proga Bihač-Zrmanja je 87 km dolga in ima 10‰ vzpona ter pred Zrmanjo 1800 metrov dolg predor.

Za zboljšanje zvez med Bačko in Banatom, katere je delila Tisa, preko katere je vodila samo med voj-

no zgrajena provizorna zveza pri Zenti, je določenih 16 milj. dinarjev in sicer za zgradbo prehoda in proge Titel-Orlovat 10 milj. dinarjev in za zboljšanje provizorne zveze Zenta-Čoka pa 6 milj. dinarjev. Proga preko Titela, ki leži tik nad izlivom Tise v Donavo, bo tvorila zvezo med Novim Sadom in Petrovaradinom ter Bečkerekom in Pančevem. Zveza bo posebno za žitni eksport k nam velikega pomena. Most pri Zenti pa tvori zvezo med Subotico in Veliko Kikindom. S tem bo napravljena ona prometna korektura, ki je bila vsled novih državnih mej neobhodno potrebna, ker je Madžarska s svojo prometno politiko koncentrirala vse železnice radijametralno na Budimpešto in je onemogočevala vsako medsebojno zvezo provinc na obeh bregih Tise in Donave.

Konečno je v programu še stratežna proga proti Bolgarski in sicer zaenkrat del Topčider-Mala Krsna-Požarevac. Načrti za to zvezo so bili že pred vojno gotovi in ima iti proga od del je preliniranih 25 milj. dinar. Požarevca preko Rabrova in Majdaupeka v krajino do Donave. Za prvi milj. dinarjev in za ozkotirno Paraza predelavo proge Rača-Ugljevik 2 čin-Stolač pa 5 milijonov dinarjev.

Tako bo uresničeni od 100 projektiranih prog v dolžini 9459 km, kakor je bila izdelala načrt generalna direkcija za gradbo novih železnic, 10 zvez v približni dolžini 1000 km. Za zvezo Ormož—Murska Subota se bližajo trasirska dela, ki jih vodi svetnik Kavčič, koncu in bo kmalu zasajena prva lopata. Na žalost se v investicijski program ni sprejela zveza Slovenije z morjem, ki je najvažnejši naš gospodarski prometni problem, da ohranimo svojo gospodarsko neodvisnost in da si zajamčimo bodočnost in razvoj. Vendar ne izgubljammo vse nade in smo trdno prepričani, da bodo naše gospodarske korporacije in naši politični zastopniki vodili vztrajno borbo za to, da dosežemo dostop k morju.

Začasni program pomorskih stavb je razporejen na sledeči način:

1. Luke Baroš-Bakar-Martišnica 25 milijonov dinarjev.
2. Luke Split-Sibenik 15 mil. din.
3. Luke Gruž-Zelenika 10 milj. dinarjev.
4. Popravila malih pristanišč 5 milj. dinarjev.
5. Obnovitev semaforških postaj 4 milj. dinarjev.
6. Nabava pristaniške opreme, remorkerjev, luških ladij, motornih čolnov in dvigal 6 milj. dinarjev.
7. Gradba stavb in službenih poslopij na morju 5 milj. dinarjev.

Položaj, v kateri je bila prišla vsled nerešitve jadranskega vprašanja in italijanske okupacije večina naših luk, je sedaj skrajno dezolaten. Italijanske okupacijske oblasti so odnesle mnogo naprav in inventarja, osobe na semaforih in v lukah je bilo primorano vsled Italijanov zapustiti svoja mesta, kjer je že desetletja vestno vršilo svojo službo in se je porazgubilo v druge poklice. Z zadovoljstvom moramo ugotoviti, da je za izgradbo Baroško-Bakarskih pristanišč določena največja vsota, kar bo nedvomno tudi naši trgovini prišlo v prid in pospešilo promet preko Dolenjske v Kvarnerska pristanišča.

Med najbolj pereča vprašanja organizacije prometa spada organizacija centrale, to je zgradba ministerstva generalne direkcije železnice in gradbene direkcije, ki je proračunana na 15 milijonov dinarjev in uradniške kolonije za ministerstvo 5 milj. dinarjev. Ministerstvo je bilo sedaj za silo nastanjeno v malih prostorih privatnih hiš, kjer se ni moglo razviti, organizirati in pomnožiti osebja. Vsled tega je stagniralo celo delo, ni se vzpostavil niti poseben tarifni oddelek, ni obračunski itd., z eno besedo vsak pregled, smoteno delo in program je bil izključen. Sedaj pade tudi ta ovira in prepričani smo, da se bodo s tem znatno zboljšale razmere in pojačala kontrola izvrševalne službe, kar je edino sredstvo obnove discipline.

Celotno je investicijski program finančnega, gradjevinkega in prome-

tnega ministra izborni zasnovan in temeljito prevdarjen ter bo njegova uresničitev pospešila konsolidacijo raznih dosedaj prometno ločenih pokrajin v eno veliko gospodarsko enoto.

P. n. naročnikom.

Uredništvo namerava med 3. in 12. septembrom t. l., t. j. za čas Ljubljanskega velikega semnja, izdati list DNEVNO. Ker bodo posebne izdaje (ob ponedeljkih, sredo in petkih) prinašale poleg zanimivih podatkov o semnju različne priloge, ki se bodo dale izrezati v brošure in bodo za trgovce, industrijalce in obrtnike stalne koristi, kakor: pošne pristojbine, razprave o carini, čas žetve poljskih pridelkov itd., itd., prosimo one naročnike, ki bi na te številke reflektirali, da to nemudoma naznanijo upravnistvu. Cena posamezni številki bo 2 K.

Ustanovitev rezerv za slučaj, da pade vrednost nepremičnin, strojev i. t. d. ako se okrepi naša valuta.

Naše podjetništvo se je že takoj ob početku nahajalo v sila težkem položaju. Ako je hotelo svoj obrat tako vravnati, da odgovarja sedanjim razmeram, je rabilo mnogo denarja. — Denar se je sicer res dobil, a podjetje ga je sprejelo v času, ko je bila nakupna moč denarja silno nizka. — Pričakovati je, da bo imela ta okolnost svoj vpliv posebno v onem momentu, ko se naša valuta okrepi.

Dolžnost previdnega podjetnika je, da se za ta slučaj zavaruje. Ako tega ne stori, pride njegovo podjetje v krizo onega dne, ko bo moral vračati svoječasno prejeti slabi denar za polnovredni denar.

V tem članku se nameravamo pečati le z delnim vprašanjem. Predmet članka je pokazati, ali in kake možnosti ima podjetništvo, da se zavaruje proti eventualnemu padcu vrednosti novih stavb, strojev, inventarja itd., vsled dviga naše valute.

Položaj za sedaj je sledeč. Takoj po prevratu smo se začeli gospodarsko osamosvojiti. Nastajala so nova podjetja. Podjetja se je ustanavljalo na najširši podlagi, torej z velikim delokrogom. Nabaviti je bilo treba nove stroje, obratne naprave, tovarniška, gospodarska, uradniška, delavska, pisarniška in skladiščna poslopja itd.

Vse to je stalo ogromno denarja. Stroji, stavbe itd. so konsumirale pretežni del delniške, družabne oziroma podjetniške glavnice, ker je bila nakupna moč naše valute takrat nizka. Pričakovati pa je, da se naša valuta v doglednem času dvigne. Pogoji za to so tu.

Kaj se zgodi v tem slučaju? Stavbe, stroji, obratne naprave itd. ki figurirajo v bilanci s horendnimi svotami, z gube hipoma na vrednosti. Podjetje zgubi, ker je pretežni del svoje glavnice zazidalo, oziroma investiralo, nakrat bistven del svojega premoženja. Za to zgubo pa podjetništvo nima kritja.

Pričakovati je splošne gospodarske krize. Ne sme se prezreti namreč, da ima podjetništvo poleg tega še razne dolgove, katere bo treba odplačevati v dobri valuti, medtem ko je podjetništvo svoječasno prejelo le manj vreden denar. To povzroča našemu podjetništvu danes resne skrbi. Vidi nevarnost, a nima izdatnih od pomočkov.

Da naš nazor ni nepravilen, se razvidi iz tega, da so razne države (n. pr. Čehoslovaška republika, deloma tudi Nemška Avstrija) izdale zakone, ki imajo namen, okrepiti podjetja za tak eventualen slučaj.

Mi smo imeli že priliko pečati se z onim zakonom, katerega je izdala Čehoslovaška republika. V članku »Odprava stanovanjske miseriije in industrijske krize pri nas in na Čehoslovaškem«, ki je izšel v št. 26 našega lista z dne 2. aprila t. l., smo opo-

zorili javnost na odredbe, ki imajo v tej državi namen, preprečiti za dogleden čas industrijsko krizo.

Bistvo tega zakona tiči v tem, da se sme 50—70% nabavnih stroškov za nove stavbe, obratne nabave, oziroma inventar, kriti v gotovi dobi v breme računov z gube in dobička. Z drugimi besedami, poleg navadnih odpisnih odstotkov, katere dovoljuje zakon o osebnih davkih iz l. 1898 radi obrabe in amortizacije, dovoljuje ta zakon (z dne 3. marca t. l.) še izredne in izdatne odpise, oziroma dovoljuje ustanovitev zadevnih, davka prostih rezervnih zakladov. Z navedenim zakonom se doseže, da figurirajo nove nabave, stavbe, inventar in stroji itd. v doglednem času v bilanci z ono vrednostjo, katero te naprave dejansko tudi reprezentirajo. Na ta način se je preprečilo, da bi podjetje pri eventualnem dvigu valute vsaj glede novih strojev prišlo v zadrego. Podjetje ima v teh odpisih in rezervah, ki se izvrše v dobi dobre konjunktore, ekvivalent za preplačilo nabavnih stroškov vsled slabe valute. Nemška Avstrija ima nekaj sličnega. Z zakonom z dne 15. julija 1920, so se podjetjem dovolile razne davčne olajšave. Vendar pa ta zakon ni niti daleko tako vlepotezen in moderen, kakor oni Češka republike.

Nekaj sličnega bi morala izdati tudi naša finančna uprava. To doseči je bil tudi namen zgoraj navedenega našega članka. Žal, da je šel ta članek neopažen mimo naše finančne uprave.

Ker ni pričakovati, da bi v doglednem času dobili kak zakon, ki bi se pečal z zgoraj navedenimi gospodarskimi posledicami vsled sprememb valute, moramo pač iti sami še en korak dalje. Premotivati nam je, ali imamo v sedaj obstoječih davčnih konih kak pripomoček, ki bi lahko nadomestoval zgoraj navedeni zakon, kakor ga je ustvarila Čehoslovaška republika v zaščito domače industrije.

Predvsem nam je ugotoviti, kako se je doslej postopalo v tem vprašanju, bodisi s strani podjetništva, bodisi s strani davčnih oblasti.

Vzemimo kot primer tale slučaj. Neko tovarniško podjetje je moralo zidati dvoje hiš in sicer skladišče in tovarniško poslopje. Oboje je stalo recimo 10.000.000 K. Tovarna je krila ta izdatek deloma na račun režije n. pr. polovico, in ostalo pa je krila s posojilom. Ker je tovarna krila delni znesek stavbenih stroškov v breme računa z gube in dobička, je davčna oblast dotični znesek (v našem primeru 5.000.000 K), pribila k bilančnemu dobičku in oboje obdačila. Davčno breme, ki je vsled tega zadelo podjetje, je bilo zelo obutno. Posebna pridobnina z 90%nim enotnim državnim pribitkom, z 80%nim rentabilitetnim pribitkom, z invalidskim davkom in z dokladami za avtonomne oblasti, konsumira namreč že danes 50 do 60% in še več obdačbene podlage oziroma bilančnega čistega dobička. Od onega zneska stavbenih stroškov, ki se je kril v breme z gube in dobička (t. j. 5.000.000 K), je tudi družba plačala 2.500.000 K do 3.000.000 K davkov. Stavbe so jo stale radi tega ne 10.000.000 K, ampak 12.000.000 K do 13.000.000 K. Podjetje je prišlo na ta način iz dežja pod kap.

(Dalje prihoduje.)

Ljubljanski „Veliki Semenj“ od 3. do 12. sept.

Pojasnila daje brezplačno Urad Ljubljanskega Velikega Semnja v Ljubljani, Turjaški trg št. 6/II.

Dopisi.

Iz trgovskih krogov kranjskega okraja. V zadnjem času so se pričele izdajati pri okrajnem glavarstvu v Kranju različne obrtne koncesije ljudem, ki nikakor ne morejo izkazati svoje vsposobljenosti, kot to zahtevajo predpisi, dočim se od nas starejših trgovcev zahteva vse mogoče. Ne le, da se v obmejnih krajih s temi koncesijami indirektno podpira verižništvo in tihotapstvo, temveč, to dejstvo vpliva jako slabo tudi na razpoloženje drugih ljudi. Na eni strani se lovi in zapira tihotapec, ki si iščejo potom tihotapljenja zaslužek s par zavitki tobaka,

na drugi se pa daje koncesije bolj premetnim tihotapcem, katerim služijo iste le v to, da čez noč lahko tihotapijo kar en gros različne stvari kakor kavo, tobak, itd. čez mejo. Ne pišem tega iz sebičnosti, pač pa v zavesti, da govorim v imenu vseh trgovcev. Ako se zahteva ravno od trgovskega stanu plačevanje največjih davkov, bi bilo pač na mestu, da okrajno glavarstvo upošteva tudi eventualne prošnje oziroma pritožbe trgovskih korporacij. Nezaslišano je v prvi vrsti dejstvo, da leže pri okrajnem glavarstvu v Kranju take pritožbe že po več mesecev nerešene, iz kakšnih razlogov, nam ni znano.

Izvoz in uvoz.

Izvoz žita iz Rumunije je znašal leta 1921 745.665 ton proti 26.627 ton l. 1920. **Novo izvozne takse na Madžarskem** so stopile v veljavo na podlagi naredbe, izdane 6. t. m. Takse znašajo: za pšenico za setev 800 madž. kron po 100 kg, za krompir 100 madž. kron po 100 kg, za svinjsko mast 12 K po kg.

Narodno gospodarske zadeve. Trgovina.

Nov semenj. Pokrajinska uprava za Slovenijo v Ljubljani je dovolila občini Prosenjakovi, v političnem okraju Murska Sobota, pravico za izvršitev 4-letnih kramarskih in živinskih sejmov in sicer: dne 15. marca, dne 18. junija, dne 7. septembra in dne 28. novembra vsakega leta. Če pade na katerega teh dni praznik ali nedelja, se vrši semenj prihodnji delavnik.

Baker — trgovska luka? Italijanski listi poročajo o nekem ameriko-jugoslovanskem konzorciju z nekim jugoslovanskim industrijalcem na čelu, ki ima v Santiagu di Chile velike tvornice. Ta konzorcij si je baje stavil za nalogo, da zgradi v Bakru trgovsko luko po načrtu ameriko. ing. Fitzgeralda. Po poročilu listov je iz New-Yorka že odpotovala komisija, ki se bo pogajala z beograjsko vlado o adaptiranju luke in o potrebnih železniških zvezah. Prihodnost bo pokazala, kaj je na tem resnice.

Stagnacija v žitni trgovini na Češkem. »Narod. Listy« opozarjajo na očitno poročilo žitnega trga v Brnu z dne 17. t. m., o katerem je cena žitu zelo padla, ker mlini ne morejo prodati starih zalog.

Znižanje cen premoga in koksia v Belgiji. Novo petodstotno znižanje plač, ki je stopilo v veljavo 7. t. m., je povzročilo znižanje cen premoga in koksia in sicer premoga za 10—12 frankov po toni, koksia pa za 4.50—5 frankov po toni.

Industrija.

Jugoslovanska industrija kemičnih izdelkov d. d. v Karlovcu. V Karlovcu se je osnovala delniška družba »Jugoslovanska industrija kemičnih izdelkov«, z delniško glavnico 2.000.000 K, ki je razdeljena na 4000 delnic po 500 K.

Češka industrija teži na Vzhod. Naravno je, da si čehoslovaška industrija išče tržišča na Vzhodu, ki bo v kratkem najboljši odjemalec industrijskih izdelkov, zabeleženja vredna pa je dalekovidnost čeških podjetnikov, ki z vsemi silami že delj časa pripravljajo vse potrebno, da bodo v pravem času zmožni izvrševati dobave in tako konkurirati z industrijalno močnejšimi državami. Tvornice Škoda grade v Galcu velike sklade, v Carigradu bo kreiran urad nekega češkega koncerna, ki bo posredoval trgovino med Evropo in Azijo, itd. Ta važna predela so namenjena v prvi vrsti za trgovino z Rusijo in Turčijo, ki se bo razvila takoj, ko se uredi današnje razmere.

Obrt.

Razpis raznih obrtniških del. Mestni magistrat ljubljanski razpisuje vsled sklepa občinskega sveta z dne 22. marca 1921, mag. št. 7211-1921, stavbinska, tesarska in vsa druga obrtniška dela in dobave za zgradbo mestne stanovalniške hiše na Prulah. Načrti, proračuni, splošni in podrobni stavbni pogoji in drugi pripomočki so na vpogled v mestnem stavbnem uradu, Lingarjeva ulica št. 2, v uradnih urah od 8. do 14. ure. Tukaj se tudi dobe proti plačilu ponudbeni formulari in proračuni. Pravilno sestavljene in kolekovane ponudbe, v katerih je vpisati enotne cene tudi z besedami, je vložiti v za-

pečatenem ovoju pri imenovanem uradu najpozneje do 6. septembra popoldne. Ponudbi je priložiti potrdilo mestne blagajne, da je ponudnik vložil predpisani 5%ni vadij. Zakasnele ali nepravilno sestavljene ali nepopolne ponudbe se ne sprejmejo.

Denarstvo.

Državni dolgovi. V upravi državnih dolgov ministrstva financ je pregled naših noranjih dolgov končan. Pregled, ki bo v kratkem objavljen, vsebuje tudi vsa bremena novih pokrajin.

Službeni jezik za bančna podjetja. Oddelek za bančne posle ministrstva za trgovino in industrijo naznanja, da bo reševal le one prošnje in pritožbe, ki so pisane v našem službenem jeziku.

Dohodki monopolne uprave v mesecu maju so bili v mejah stare Srbije sledeči: od tobačnega monopola 17 milijonov 694.793 dinarjev, od monopola soli 3 milijone 884.610.13 din., od monopola petroleja 475.077.82 din., od monopola užigalic 987.858 din., od monopola cigaretnega papirja 1 milijon 326.370.10 din., od monopola vrednostnih papirjev 3 milijone 323.892.62 din., od raznih dohodkov 155.503.63 din., od carine 3 milijone 706.171.90 din., skupaj 30 milijonov 954 tisoč 278.60 din.

Zamenjava denarja v Baranji. Takoj po prihodu madžarskih čet v Baranjo se bo izvršila zamenjava denarja in se bo izplačalo za 100 naših kron 70 madžarskih.

Svoboden promet z devizami in valutami na Čehoslovaškem. Na Čehoslovaškem nameravajo meseca septembra uvesti svoboden promet z devizami.

Poljske finance. »Kurier Warszawski« porača o težkem položaju, v katerem se nahajajo poljske finance in pravi med drugim: Če se stanje v kratkem ne izboljša, bo prišla Poljska pod mednarodno fin. kontrolo.

Srebrni drobiž v Rusiji. Iz Moskve poročajo, da so pričeli s kovanjem srebrnih novcev. Dnevno izdelajo 60.000 komadov srebrnih rubljev. V kratkem pričnejo s kovanjem srebrnega drobiža po 50 kopejk.

Poljske novčanice, ki bodo vzete iz prometa. Z dovoljenjem poljskega ministrstva financ, bodo odtegnjene iz prometa sledeče novčanice prve emisije: 1. novčanice po 20 mark z datumom: Varšava 17. maja 1919 s sliko Kosciuszkega; 2. novčanice po 5 mark z datumom: 17. maja 1919 s sliko Glowackega; 3. novčanice po 1 marko z datumom 17. maja 1919 s sliko poljskega orla. Te novčanice se sprejemajo kot plačilno sredstvo le še do 30. septembra, potem pa se bodo zamenjavale do 31. decembra t. l. za novčanice druge emisije.

Obubožana Nemčija. Gospodarski poročevalec lista »New Staateman« v Londonu, ki se je vrnil iz Nemčije, poroča, da mnenje, ki vlada o nemškem blagostanju, nikakor ne odgovarja resnici. Nemčija živi od kreditov in prebivalstvo se nahaja v stanju obubožanja.

Carina.

Carinjenje po obci carinski tarifi na Čehoslovaškem. Urad za zunanjo trgovino v Pragi objavlja: Radi revizije odnosno odpovedi dosedanjih carinskih pogodb čehoslovaške republike, se bo od slej carinilo vsako blago brez ozira na izvor po obci carinski tarifi.

Promet.

Plačevanje tovarnine na Južni železnici v naši valuti. Prometna uprava Južne železnice na Dunaju objavlja, da se ima odslej na večjih in srednjih postajah njenega področja plačevati vozarina in odpravnina efektivno v onih valutah, v katerih so zneski razvidni na izkazih. Ta objava se tiče jugoslovanskih prog, za katere se bodo morale plačevati pristojbine in tovarnine le v jugoslovanskih kronah odnosno dinarjih, medtem ko so se do sedaj plačevale v avstrijskih kronah.

Kmetijstvo.

Poizkusi s čilskim solitrom. One, ki so prejeli spomladi čilski soliter v svrhu poizkusnega gnojenja, opozarjamo, da vpošljejo poročilo o uspehu in letini sploh, kakor so se svojočasno zavezali. Delegacija proizvajalcev čilskega solitra Dipl. agr. A. Jamnik, Ljubljana, sedaj Knaflijeva ulica 15.

Italijanska žetev. Po poročilih italijanskega ministrstva za poljedelstvo bo znašala letošnja žetev žita v Italiji 51.2 milijona met. st. proti 38 milijonov met. st. v lanskem letu.

Dobava, prodaja.

Nabava usnjenih šlap. Uprava državne bolnice v Beogradu razpisuje ofertno licitacijo za nabavo 1500 parov rumenih usnjenih šlap za bolnike. Ponudbe morajo biti kolekovane z 10 dinarji. Kavcija znaša 5000 din.

Velike nabave za ministrstvo narodnega zdravlja. Dne 17. septembra se bo vršila pri ministrstvu za narodno zdravje ofertna licitacija za nabavo 1500 parov moških srajc in spodnjih hlač, dne 21. septembra za nabavo 600 plaščev, 22. septembra za nabavo 175 železnih postelj in 175 nočnih omaric; dne 23. septembra za nabavo nadaljnjih 175 železnih postelj in 175 nočnih omaric in 24. septembra za nabavo še 150 železnih postelj in 150 nočnih omaric. Ves ta material potrebuje sanit. skladišče. Pogoje se zamore zvedeti v navedenem ministrstvu.

Razno.

Organizacija lastnikov kinematografov. V prvi polovici meseca septembra se bo vršil v zagrebški trgovsko-obrtniški zbornici sestanek lastnikov kinematografov cele države, ki nameravajo osnovati zadrugo lastnikov kinematografov in lastnikov podjetij, ki posojujejo filme. Priprave vodi Ljubomir Janković, lastnik kinematografa »Komet« v Zenici.

Boljševiška vlada je v resnici — dobra, ker je izdala dva nova dekreta, od katerih prvi ukinja alkoholno prepoved, drugi pa dovoljuje bišnim in zemljiškim posestnikom, da svojo last zopet odkupijo, v kolikor jim je bila zaplenjena.

Tržna poročila.

Trg.

Ljubljana. Cene govejemu mesu od 22 do 34 K po kvaliteti. Prvovrstni voli se kupujejo zopet za izvoz in se drago plačujejo. Italijanske tvrdke nakupujejo direktno po kranjskih sejmih prvovrstno klavno živino. Na živinskih trgih posameznih pokrajin vlada velike nestalnosti glede cen. Telečje meso 18 do 22 K. Svinjskega mesa in slanine primanjkuje; slanina 46 do 55, mast 55 K. Cena prašičem se je zaradi draginje koruze dvignila. —

Fižol v stročju kg 10 kron, luščen 10 do 12 K, čebula 5 do 6 K, krompir 3 K, zelje glava 5 do 12 K po velikosti. Paradižniki 15 K kg, solata 1 do 3 K po velikosti, kumare 5 K kg, jabolka 8 do 12 K kg, hruške 12 do 16 K, grozdje 32 K, surovo maslo 88 K, čajno maslo 120 K, masla primanjkuje; par piščancev 50—60 K, gos pitana 150 K, jajce 2 K 40 vin.

Zastopniki kmetov ljubljanske okolice so vložili na mestni magistrat vlogo, v kateri zahtevajo brezpogojno zvišanje mlečnih cen na 8 K liter ter utemeljujejo zvišanje s silno naraslo draginjo in velikim pomanjkanjem krmil. Pogajanja od strani mestnega magistrata in organizacije kmetov ljubljanske okolice niso prinesla nobenih uspehov, ker vstrajajo kmetje trdovratno na svoji zahtevi, ki jo označujejo kot minimalno.

Živina.

Maribor. Na svinjski sejem, ki se je vršil dne 19. avgusta, je bilo pripeklanih 253 prašičev, 9 koz in 1 jagnje. Cene so bile sledeče: 6 do 8 tednov stari prašiči 160 do 180 K, 10 tednov stari 200 do 240 K, 8 mesecev stari 1100 do 1200 K, plemenske svinje (kg žive teže) 26 do 28 K, polpitani za klanje (kg mrtve teže) 28 do 30 K, koze komad 180 do 400 K. Kupčija je bila jako živahna.

Poljski pridelki.

Sambor. 19. VIII. t. l. Živahno povpraševanje po koruzi je povzročilo zopetno zvišanje cen. 19. t. m. je bila cena pšenice K 830—850 franko postaja. Oves se je podražil ter se plačuje po K 750—760. Istotako se je zvišala cena

ječmenu, katerega se najde na trgu je malo. Dovozi so slabi. Poljski pridelki se odpošiljajo na odprtih vagonih.

Hmelj.

Zatec, 17. 8. 1921. (Uradno poročilo Zveze hmelj. društev.) Od našega zadnjega poročila se je vreme spremenilo; neznosni vročini je sledilo deževje. Za večino hmeljskih nasadov je pa prišla mokrota prepozno; le onim nasadom, kjer je cvetje pozneje prebajalo v kobule, zamore dež še kaj pomagati. S 16. t. m. so tudi ostali hmeljarji pričeli z obiranjem in le nekateri zamudniki pričnejo z njim še le te dni. Množina letošnje letine bo daleč zaostala za cenitvijo in bo ves letošnji pridelok komaj tako velik, kot je bila polovica lanskega. V sled vročine je hmelj neenak po obliki, ima pa obilo lupulina in bo torej prav sposoben za pivovarniške namene. Na kmetih se kupuje letošnji hmelj po 6000—8500 č K za 50 kg. Zanimanje za lanski hmelj je mirnejše. Konečno razpoloženje je sicer mirno, pa čvrsto, cene pa nespremenjene.

Hallertau (Bavarsko) bo letos pridelala le polovico lanske množine t. j. 30—35.000 stotov po 50 kg.

Tettang (Virtenbersko) bo letos imelo tudi le polovico lanskega pridelka t. j. 4000—4500 stotov po 50 kg; cene do 6100 M za 50 kg. Razpoloženje zelo čvrsto.

Borza.

Zagreb, devize: Berlin 204 — 205, Milan 756 — 758, London 660, Pariz 1375, Praga 209 — 211, Svica 8000 — 3065, Dunaj 16.25 — 16.35, Budimpešta 46 — 47, Newyork ček 176 — 177.50. Valute: dolar 176.50 — 177.25, rublji 26 — 28, češke krone 204 — 215, 20 K v zlatu 608, napoleoni 618 — 625, marke 204 — 207, lire 752.50 — 754.50, madžarske krone 46 — 48.

Effekti: Jadranska banka 1900 — 950, Ljubljanska kreditna banka 815 — 825, Slovenska eskomptna banka 620, Ljubljanske strojne tovarne in livarne 860.

Beograd, valute: dolar 44, frank 341, leji 55, avstrijske krone 4.50, devize: London 153.60, Pariz 343, Praga 52.70, Dunaj 4.15, Berlin 51, Solun 230, Milan 189.

Dunaj, devize: Beograd 2419 — 2430, Zagreb 606 — 610, valute: dolar 1087.50 — 1091.50, levi 850 — 860, marke 1254 — 1260, funti 4005 — 4025, francoski franki 8440 — 8480, lire 4555 — 4575, dinarji (tisočaki) 2404 — 2424, poljske marke 40.75—42.75, leji 1312.50 — 1322.50, švicarski franki 18.525 — 18.570, češke krone 1284.75 — 1290.75, madžarske krone 278.50 — 281.50.

Zürich, devize: Berlin 6.75, Newyork 592, London 21.66, Pariz 45.55, Milan 24.90, Praga 6.85, Budimpešta 1.49, Zagreb 3.25, Bukarešta 7, Varšava 0.24, Dunaj 0.675, avstrijske krone 0.60.

Razširjajte Trgovski list!

I. JUGOSLOV. TOVARNA

za gumbe in kovinske predmete

== d. z. o. z. ==

Slovenska Bistrica

Oferiramo

naše prvovrstne rožene gumbe v vsaki velikosti in po vsakem vzorcu :: s cenami brez konkurence ::

Zahtevajte cenike!

Prodaja na veliko.

Hedžet & Koritnik - Ljubljana

Frančiškanska ulica 4

MANUFAKTURNA
blagovnica na debelo

Ign. Žargi = „Pri nizki ceni“

Ljubljana, Sv. Petra c. 3.

Trgovina z drobnim, pletenim in modnim blagom ter raznim perilom in kravatai na debelo in drobno.

Velika izbira potrebščin za krojače in šivilje.

Preporoča se tvrdka

Josip Petelinc

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7

tovarniška zaloga
šivalnih strojev

igel in posameznih delov za vse sisteme šivalnih strojev in koles, olje ter potrebščine za krojače, šivilje, čevljarje in sedlarje ter galanterijo na drobno in debelo.
Cene nizke! Postrežba točna!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Lesna industrija
Bratje Tavčar

Centrala Maribor
Telefon št. 245.

Podružnica Vuzenica
Telefon št. 1.

Ponuja
vsakorstni rezani
in tesani les.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

„MESNA“
(lastniki Bratje Tavčar)

Družba z o. z. za izvoz v inozemstvo mesa, mesnatih in maščobnih proizvodov.

Maribor
Kopališka ulica šte. 11.
Interurban telefon št. 245.

Kupuje
po najvišjih dnevnih cenah pitane (tovljene)
svinje, govedo itd.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

PAVILJON E št. 46

Ljubljanski veliki semenj 3. do 12. septembra.

ENGROS. Double amerik., double srebrna bižuterija Ure stenske, budilke tovarne »Becker«. Zlato in srebro, izdelki »Zlatarke« (Pacchiaffo), tovarne v Celju in Zagrebu. China-srebrni jedilni pribori »Sandrik«. Alpaka jedilni pribori za hotele in restavracije.

Zlomljeno zlato v vsaki množini, kupujemo po najvišjih cenah.

F. ČUDEN
LJUBLJANA.

Na debelo:

Kava,
čaj, kakao,
sardine, olje, vinski
kis, bobinjski in trapistovski
sir, salami, šunka in slanina,
ljudomersko steklenično
vino letnik 1917,
Rogaška
Slatina.

T. MENCINGER

Ljubljana, Resljeva cesta 3.

I. C. MAYER

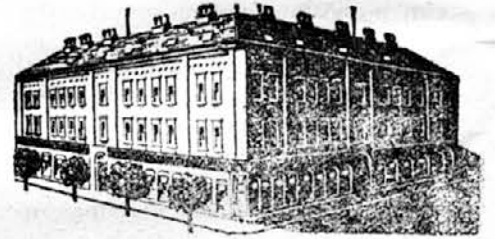
LJUBLJANA

Ustanovlj. 1834.

MANUFAKTURA

EN GROS

EN DETAIL

„MERKUR“
veletrgovina z manu-
: fakturo na debelo :
Maribor.

Preporočamo našo zalogo prvovrstnih fabrikatov češkoslovaškega proizvoda vseh vrst manufakturnega blaga po dnevni konkurenčni ceni.

Medić, Rakovec & Zankl,

prej:
A. Zankl
sinovi.

Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana. D. z o. z. Skladišče: Novisad.

Brzjavni: Meraki Ljubljana.

Telefon: 64

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

»MERA KL«. Lak za pode. »MERA KL«. Linoleum lak za pode.

»MERA KL«. Emajlni lak. »MERA KL«. Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

ODPREMNO PODJETJE
STEVO TONČIČ : MARIBOR

Oddelak za razpošiljanje poštnih paketov.

GG. TRGOVCI!

Poštna paketa iz inozemstva dobite v 8 dneh zacinjene na odrejeno mesto, ako iste oddaste na naslov

STEVO TONČIČ : MARIBOR

(Za pakete nemškega izvora je paziti na obstoječe carinske odredbe. — Tozadevne informacije brezplačno na razpolago. — Postrežba hitra in točna. Za čim večje posluževanje te vrste odprave prosimo s posebnim spoštovanjem

STEVO TONČIČ : MARIBOR

Telefon 230 in 330. — — Brzjavni: Tonspedit.

Sprejema vloge na hranilne knjižice žiro in druge vloge po najugodnejših pogojih.

Jadranska banka

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Šibenik, Trst, Wien, Zadar, Zagreb.

Izvršuje vse bančne posle po najugodnejših pogojih.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu.